

har kunnet optage paa det nærværende Tidspunkt.

Det kan gerne være, at det ærede Medlem i alt Fald i Formen har Ret, naar han omtaler, at der er et Punkt i § 1, hvor der er optaget noget af Udvalgets foreløbige Betænkning, som ikke er rent redaktionelt. Efter Ordene er det rigtigt, men faktisk er det ikke rigtigt; thi den Raade, hvorpaa man vilde være gaaet frem og maatte være gaaet frem efter den naturlige Ordning i et Ministerium med Hensyn til Sætskættelsen af de paagældende Planer, vilde, selv om Udkastet var blevet usforandret, netop være den, som her udtryffeligt er fastsat. Det er en given Ting, at Ministeriet ikke vilde have fastsat disse Planer uden at have søgt Raad og Vejledning og Planen lagt forud fra Seminariet, saa jeg har ikke haft Betænknelighed ved at gaa, om man vil, lidt uden for Rammen af det, man plejer at tage Hensyn til. Det kan gerne være — det vil jeg ikke bestride — at der i Slutningen af § 6 f. er en Reminiscens fra den tidligere Redaktion, som jeg saa ikke har været opmærksom paa, men som jeg da ogsaa tror, at Udvalget heller ikke har været opmærksom paa, men som vist nu i hvert Tilfælde bør rettes; jeg kan ikke nu udtale mig aldeles bestemt om det. I øvrigt kan jeg kun anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Da ikke flere begærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning.

Spjmark: Jeg tillader mig at foreslaa dette Lovforslag henvist til det Udvalg, som nylig blev besluttet nedsat angaaende den foregaaende Sag.

Uden Forhandling og Afstemning vedtoges dette Forslag.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om de Kellerske Aandsvageanstalters Overgang til en selvejende Institution.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 2123 ff.)

Lovforslagetfattes under Forhandling.

Spjmark: Der blev i Fjor paa dette Tings Bord omdelt en Betænkning, som var afgivet af den Kommission, der i sin Tid blev nedsat for at tage Spørgsmaalet under Overvejelse, om hvilke Foranstaltninger der maatte træffes i Henseende til Omsorg for de aandsvage. Den Betænkning, der blev afgivet, er i mange Henseender lærerig og giver et ganske godt Indblik i, hvordan Forholdene ere her med Hensyn til de aandsvage, og det Villed, man faar ved at læse denne Betænkning, er i visse Henseender glædeligt, men paa den anden Side ogsaa ganske sørgeligt. Det glædelige ligger deri, at der allerede er gjort et meget stort Arbejde for at komme de ulykkelige stillede i Samfundet til Hjælp, dels af private, dels derved, at Staten er traadt hjælpende til, men ved Siden deraf er det sørgeligt at se, at der i vort lille Land findes saa mange af disse ulykkelige stillede, og dernæst maa man sige, at det er underligt, at det først er i den senere Tid, at der er gjort noget alvorligt i saa Henseende. Det er ikke en Gang 40 Aar siden, at der blev taget fat paa denne Sag. Stødet til, at der blev gjort noget her for de aandsvage, kom rimeligvis ude fra, nemlig fra en svejtsk Læge Guggenbühl, der fik en Anstalt for aandsvage oprettet i Svejts, der hed Abendberg, men ganske mærkeligt er det, hvad jeg senere skal komme tilbage til, at netop det Land, hvorfra den første Impuls kom til at gøre noget, er det Land i Europa, hvor man i saa Henseende for Djæbliffet staar længst tilbage. Den Mand herhjemme, der først blev greben af den Tanke, at det var en Opgave, der var paatrængende nødvendig, at der blev gjort noget for de aandsvage, var Sindsygelægen Hüberk, og i 1855 blev der ude paa Gl. Bakkehus oprettet en Anstalt for aandsvage. Det var kun smaat den Gang, der var Plads til 20, og man begyndte med 4 Elever, men snart efter vare alle Pladser besatte, og Anstalten maatte betydelig udvides. Den Mand, der kom i Spidsen derfor, døde kort Tid efter, og det gik over til en anden Mand, og Virksomheden voksede stærkt, saa allerede 5 Aar efter Anstaltens Oprettelse var der optaget 60 Børn. I den Betænkning, der blev omdelt fra den nedsatte Kommission, ophjæses det, hvorledes Anstalten er vokset op. Det var en privat Anstalt, men det var ikke nogen enkelt Mand, der ejede den, den var, som det kaldtes, en selvejende Institution, og den blev støttet fra flere Sider, navnlig havde den siden 1857, om jeg ikke